

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **S. M.**
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Balková,
zastoupený advokátem JUDr. Matějem Šedivým,
sídlem Václavské náměstí 21, Praha,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-710/BA-BA07-BA04-PS-2024 ze dne 27. 5. 2024,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-710/BA-BA07-BA04-PS-2024 ze dne 27. 5. 2024 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 8 228 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Matěje Šedivého do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce byl dne 24. 5. 2024 zajištěn za účelem správního vyhoštění. Dne 26. 5. 2024 podal v zařízení pro zajištění cizinců žádost u udělení mezinárodní ochrany.
2. Naříkaným rozhodnutím jej žalovaný zajistil podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu,

protože dospěl k závěru, že je nebezpečí, že by žalobce mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žádost o mezinárodní ochranu žalobce podal až v reakci na zajištění ze strany policie a hrozbu nuceného návratu do vlasti, jinak by pro to neměl důvod. Možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu žalovaný vyloučil právě pro předpokládatelný nedostatek spolupráce žalobce se státními orgány. Dobu zajištění žalovaný stanovil na 180 dnů s tím, že nelze vyloučit, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany bude posuzována věcně a že základní lhůta pro rozhodnutí o této žádosti činí 6 měsíců.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalovaného o zajištění žalobce brojil žalobou. V ní namítl, že žalovaný dostatečně nezhodnotil konkrétní okolnosti jeho případu. Žádost žalobce o mezinárodní ochranu nebyla účelová. Ve vztahu k možnosti využití zvláštních opatření žalobce považoval rozhodnutí za nekonkrétní, bez vazby na okolnosti případu. K době zajištění se žalobce nevyjádřil.
4. Žalovaný k žalobě podrobně zrekapituloval skutkové okolnosti případu žalobce. Z nich lze dovodit, že žalobce postupuje dlouhodobě účelově a svá tvrzení mění podle toho, jak mu vyhovuje, aby zabránil správnímu vyhoštění. Možnost uložení zvláštní opatření vyloučil, což v rozhodnutí řádně zdůvodnil. K době zajištění se žalovaný nevyjádřil.

III. Procesní úvahy soudu

Rozsah přezkumu

5. Podle závěrů rozsudku Soudního dvora EU ve věcech C-704/20 a C-39/21 Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid ze dne 8. 11. 2022 se krajský soud nemůže omezit na přezkum zákonnosti rozhodnutí o zajištění v mezích žalobních bodů. Musí přihlížet i k vadám a nezákonnostem rozhodnutí, které zjistí sám, bez ohledu na námitky uplatněné žalobcem.
6. To však neznamená, že by se v řízení uplatňovala vyšetřovací zásada. Tímto směrem totiž Soudní dvůr EU své závěry neformuloval: podle něj musí být krajský soud *schopen zjistit* si jakoukoliv jinou skutečnost relevantní pro rozhodnutí *v případě, že to považuje za nutné* („must be able to consider ... should it so deem necessary“, „muss in der Lage sein ... falls sie dies für erforderlich hält“; odst. 87 rozsudku). Krajský soud musí přihlídnout *ke všem okolnostem*, zejména skutkovým, *kteřé mu byly předloženy, jak jsou doplněny nebo objasněny* v rámci procesních opatření, která považuje za nezbytné přijmout na základě svého vnitrostátního práva, a *na základě těchto okolností* případně uplatnit nesplnění podmínky zákonnosti plynoucí z unijního práva, i když toto nesplnění nebylo uplatněno dotyčnou osobou“ („must take into consideration all the elements ... brought to its knowledge, as supplemented or clarified in the context of procedural measures ... and, on the basis of these elements“, „sämtliche ihr zur Kenntnis gebrachten ... Umstände berücksichtigen, wie sie im Rahmen von Prozessmaßnahmen ergänzt oder aufgeklärt werden, ... und anhand dieser Umstände“; odst. 88 rozsudku).
7. Těmto závěrům Soudního dvora je třeba rozumět v tom smyslu, že krajský soud není vázán žalobními body (výjimka z § 75 odst. 2 s. ř. s.) a nad jejich rámec zohlední skutkové a právní otázky, které v řízení *vyšly najevo*. To jsou otázky, které vyplynuly z obsahu spisu, popřípadě z průběhu řízení, byť třeba na základě aktivity soudu. Oproti tomu soud není oprávněn bez omezení vyhledávat a ověřovat každý možný důvod nezákonnosti a verifikovat každou jednotlivou rozhodnou otázku. Přezkumná povaha řízení a zásadní

uplatnění projednací zásady vyplývající z použitelného vnitrostátního práva stále (ještě) odpovídají požadavkům Soudního dvora.

8. Krajský soud v Plzni tedy souhlasí se závěry Krajského soudu v Brně vyjádřenými v rozsudku č. j. 34 Az 36/2022-32 ze dne 21. 11. 2022, č. 4439/2023 Sb. NSS *po jejich doplnění o podstatné hledisko*: správní soud je oprávněn, resp. povinen identifikovat případné další nezákonnosti zajištění cizince, *pokud v řízení vyjdou najevo*.
9. V souzené věci se žádný z účastníků nevyjádřil k době zajištění. Stanovení této doby není *skutečností*, která by mohla vyjít najevo. Posouzení přiměřenosti doby zajištění a přezkoumatelnosti jejího odůvodnění však lze, alespoň v první fázi, učinit již jen na základě samotného odůvodnění naříkaného rozhodnutí, aniž by k tomu bylo třeba vyhledávat nějaké okolnosti. Potud jde tedy o *právní otázku* bezprostředně související s posouzením zákonnosti, která vyjde najevo již jen přečtením odůvodnění rozhodnutí o zajištění. To platí tím spíše, že jde o otázku řešenou u Krajského soudu v Plzni opakovaně, takže je soudu i žalovanému známa z jejich úřední činnosti (srov. níže).
10. K (prejudikované) nepřezkoumatelnosti stanovené doby zajištění tak soud na základě judikatury Soudního dvora musí přihlédnout i bez námitek žalobce (srov. také odst. 89 rozsudku ve věcech C-704/20 a C-39/21).

IV. Posouzení věci

11. Žaloba je důvodná. S přihlédnutím k recentní judikatuře Nejvyššího správního soudu je třeba napadené rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné v rozsahu stanovené doby zajištění 180 dnů. Tuto otázku žalobce nenamítal, soud ji však zohlednil *ex officio* na základě judikatury Soudního dvora EU.
12. To samo o sobě stačí pro zrušení celého rozhodnutí; zbylé otázky není třeba řešit s ohledem na povahu věci, o které se po vydání kasačního rozsudku nepovede další řízení.

Nepřezkoumatelnost stanovené doby zajištění

13. Podstatnou okolností pro odůvodnění stanovené doby zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je skutečnost, že v tomto typovém případě je účel zajištění z povahy věci provázán s délkou řízení o mezinárodní ochraně. Účelem zajištění je zde potřeba překlenout dobu, po kterou je vedeno řízení o mezinárodní ochraně, které bylo zahájeno účelovou žádostí cizince. Doba zajištění podle tohoto ustanovení se proto bude odvíjet od předpokládané délky řízení o mezinárodní ochraně. Cizince nelze zajistit na dobu kratší, než je doba řízení o mezinárodní ochraně – opačný postup by vedl ke zmaření účelu institutu zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 363/2017-38 ze dne 23. 1. 2019).
14. Právě z tohoto hlavního účelu zajištění a jeho vazby na řízení o mezinárodní ochraně žalovaný vycházel. Protože nelze vyloučit věcné posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, a tím i delší dobu tohoto řízení, zvolil dobu 180 dnů. Nad rámec toho neuvedl žádné další úvahy.
15. V tomto ohledu je pro soudní přezkum podstatné, že stanovení doby zajištění spadá do správního uvážení žalovaného (srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 1 As 93/2011-79 ze dne 19. 10. 2011). Z hlediska výslovných zákonných kritérií soudního přezkumu se tak soud zabýval tím, zda žalovaný překročil zákonné meze správního uvážení či zda jej zneužil (§ 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

16. Nic takového konstatovat nelze. *Stanovená doba 180 dnů zajištění odpovídá zákonem předvídané mezi 180 dnů nejdelšího možného zajištění podle § 46a odst. 5 zákona o azylu. Úvaha žalovaného v obecné rovině obстоjí také co do účelu zajištění: žalovaný navázal stanovenou dobu na dobu možného trvání řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany [§ 27 odst. 1 písm. a) zákona o azylu]. Povinností žalovaného je ostatně průběžně vyhodnocovat situaci a zkoumat, zda trvají důvody pro zajištění. Pokud by tedy řízení o žádosti žalobce trvalo kratší dobu než 6 měsíců, žalovaný musí odpovídajícím způsobem reagovat, případně i žalobce přezajistit, nebo bezodkladně propustit (§ 46a odst. 10, 11, 13 zákona o azylu). Stanovením nejdelší přípustné doby zajištění tedy žalovaný nezneužil své správní uvážení.*
17. Přes výše uvedené dospěl soud k závěru, že jsou dány důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí. V rozsudku č. j. 9 Azs 38/2024-50 ze dne 14. 3. 2024 totiž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podle § 46a odst. 5 zákona o azylu ve znění účinném od 1. 7. 2023 *Ministerstvo vnitra nemůže stanovit dobu nejdelší dobu zajištění 180 dnů pouze s odůvodněním, že řízení ve věci mezinárodní ochrany může dle § 27 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona trvat až šest měsíců. Rozhodnutí o stanovení doby zajištění na 180 dnů je podle Nejvyššího správního soudu nepřezkoumatelné, pokud žalovaný neuvedl žádné další podrobnosti a úvahy o tom, proč se (v rámci svého správního uvážení) domnívá, že řízení o žádosti žalobce bude trvat právě 6 měsíců.*
18. Nynější případ žalobce je s věcí souzenou pod sp. zn. 9 Azs 38/2024 (u KS v Plzni pod sp. zn. 33 A 18/2023) zcela srovnatelný: Za toho stavu tedy krajský soud rozhodl ve shodě s Nejvyšším správním soudem, neboť vychází z toho, že srovnatelné situace by měly být rozhodovány srovnatelně (srov. však rozhodnutí KS v Plzni č. j. 60 Az 56/2020-96 ze dne 3. 9. 2021, odst. 17; č. j. 17 A 97/2020-16 ze dne 10. 12. 2020, odst. 12–13).
19. K případné výtce, že spisy se v obou případech *možná liší* (srov. rozsudky NSS č. j. 10 Azs 12/2023-67 ze dne 8. 3. 2023, odst. 54; č. j. 4 Azs 366/2023-34 ze dne 13. 6. 2024, odst. 33, 34), lze uvést toliko to, že jde o věci souzené tímž krajským soudem, který fakticky porovnal rozsah i obsah odůvodnění napadených správních rozhodnutí, která *jsou v relevantní části totožná*. Spisy se tedy neliší, což *Krajský soud v Plzni samozřejmě ověřil*.
20. Nedostatečné je vyjádření žalovaného k žalobě, podle něhož byla doba zajištění stanovena individualizovaně a v souladu s ustálenou rozhodovací praxí *přijímanou ve správním soudnictví*. Z výše uvedené plyne, že Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 Azs 38/2024-50 posoudil odůvodnění žalovaného jako nepřezkoumatelné. Žalovaný zároveň nedoložil, že existují jiná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, která by totožnou otázku řešila odlišně. Krajskému soudu taková rozhodnutí známa nejsou, takže *jsou pro něj aktuálně směrodatné závěry rozsudku č. j. 9 Azs 38/2024-50, kterým žalovaný doposud věcně neoponoval* (srov. také rozsudky KS v Plzni č. j. 35 A 7/2024-44 ze dne 15. 4. 2024, č. j. 35 A 10/2024-17 ze dne 24. 4. 2024 a č. j. 35 A 9/2024-16 ze dne 26. 4. 2024).

Ke zbylým námitkám

21. Protože otázka nepřezkoumatelnosti odůvodnění výroku o stanovení doby trvání zajištění je oddělitelná od ostatních otázek nastolených žalobou, soud zvážil, zda je třeba se k nim vyjadřovat.
22. Zabývat se oddělitelnými otázkami je nutno jen tehdy, má-li jejich řešení význam pro další řízení a rozhodnutí ve věci (či lze-li vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat, že takový význam mít bude). Pokud se však s ohledem na dosavadní výsledky řízení, *povahu*

věci či z jiných důvodů stávají některé skutkové a právní otázky (a k nim směřující žalobní námitky) *bezpředmětnými* v důsledku zrušovacího rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost, není nutno se jimi zabývat; postačí toliko zdůvodnit, proč je má soud v daném řízení nadále za *bezpředmětné* (usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 7 Afs 212/2006-74 ze dne 19. 2. 2008, č. 1566/2008 Sb. NSS).

23. V souzené věci není třeba se zabývat zbylými otázkami, protože vedlejší část výroku o stanovení doby trvání zajištění není samostatná a oddělitelná od hlavní části výroku, tj. části výroku o zajištění žalobce. Naříkané rozhodnutí tedy nelze zrušit jen v části výroku o stanovení doby trvání zajištění. Je třeba je zrušit v celém rozsahu výroku. Zrušením rozhodnutí o zajištění pak vzniká bezodkladná povinnost propustit žalobce ze zajištění; žádné další správní řízení ve věci zajištění se nevede [§ 46a odst. 6, 13 písm. c) zákona o azylu].
24. Vyřešení zbylých otázek nastolených žalobou tedy nemá význam pro další řízení, protože žádné další řízení se nepovede. Žalovaný nemá kde odstranit nedostatky svého rozhodnutí. Oproti tomu žalobce uspěl v plném rozsahu a více uspět nemůže.

V. Závěr

25. Z uvedených důvodů soud zrušil rozhodnutí žalovaného pro vadu řízení spočívající v jeho částečné nepřezkoumatelnosti a věc mu vrátil k dalšímu řízení dle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. Žalovaný však žádné další řízení z povahy věci nepovede.
26. Žalobce měl ve věci plný úspěch proti neúspěšnému žalovanému; má tedy právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložil (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.). Náhrada nákladů se skládá z odměny advokáta a paušální náhrady hotových výdajů zvýšených o DPH za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu po 4 114 Kč (převzetí a příprava zastoupení a žaloba jako podání ve věci samé). Žalovaný je tedy povinen žalobci nahradit 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 19. června 2024

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce